

СТАНОВИЩЕ

От д-р Таня Панайотова Градинарова, доцент по граждански процес в Юридически факултет на УНСС, член на научното жури за защита на дисертационния труд на **Татяна Борисова Жилова**, докторант към катедра „Гражданскоправни науки“ на Юридически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ на тема **„Отмяна на регистрацията на марка“** за придобиване на образователната и научна степен “доктор“ по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право)

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Със заповед № РД 38-362/30.07.2020 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ съм определена за член на научното жури за защита на дисертационния труд на **Татяна Борисова Жилова** на тема **„Отмяна на регистрацията на марка“** за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление **3.6. Право (Гражданско и семейно право)**.

I. Данни за дисертационния труд и докторанта.

1. Представеният за защита дисертационен труд **„Отмяна на регистрацията на марка“** от **Татяна Жилова** представлява първото цялостно и систематизирано научно изследване в българската литература на анализирания институт, неговите основания, производство и последици. Избраната тема има актуален характер поради теоретичните и практически проблеми, които възникват при прилагане на проблематиката, предмет на труда, за които свидетелства значителната по обем и задълбочено анализирана от автора съдебна практика на националните съдилища, както и практиката на Съда на ЕС. Разработката отговаря на критериите за дисертабилност и дава възможност за принос в правото. Съчинението представлява интерес не само от теоретично гледище, но има и практическо значение, като е полезно за бъдещото развитие на съдебната практика.

2. Професионалната биография на **Татяна Жилова** показва траен интерес към научни изследвания в областта на правото на интелектуална собственост.

Дисертантката е магистър по право на Юридически факултет при СУ „Св. Климент Охридски“ от 1997 г., а от 2009 г. – и магистър по европейско право. След завършване на юридическото си образование осъществява дейност като адвокат, вписан в Адвокатска колегия – Варна, а впоследствие – като юрисконсулт в отдел „Правно-нормативно обслужване и процесуално представителство“ и началник отдел „Европейска интеграция и международноправно сътрудничество“ в администрацията на Висшия съдебен съвет. От 2007 г. до настоящия момент е

съдия в Административен съд-София град, с ранг на съдия във ВКС и ВАС. Впечатляващи са другите квалификации на съдия Татяна Жилова. От 2012 г. до настоящия момент съчетава функциите на съдия и преподавател в Националния институт на правосъдието, а от 2008 г. до края на 2019 г. е усъвършенствала професионалното си израстване чрез участие в над 25 международни семинари, стажове, дискуссионни форуми и специализирани обучения в България и други държави –членки на Европейския съюз, с акцент върху областта на научните й интереси – право на интелектуална собственост, включително като лектор на част от тях.

Дисертантката е отчислена е предсрочно с право на защита със заповед на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ № РД-20-1034/17.07.2020 г. въз основа на решение на Факултетния съвет на ЮФ от **14.07.2020 г.**

3. Представеният автореферат в обем от 29 страници и съдържащата се в него справка за приносите обективно отразяват съдържанието на труда и основните научни постижения. В началото на автореферата коректно са очертани предмета, целите и конкретните задачи на изследването (с.1 -2) и е посочена методологическата му основа, при която авторът с вещина използва историческия и сравнителноправен анализ (с. 2).

4. Публикации. Дисертантката има **три публикации** по темата на дисертацията:

4.1. Новото разбиране за марка. – Административно правосъдие, 2019, № 6, с. 11-20;

4.2. Използване на марките в търговската дейност по смисъла на ЗМГО. – Търговско право, 2020, № 1-2, с. 41-52;

4.3. Използване на марките в Интернет. – Общество и право, 2020, № 2, с. 33-43.

Публикациите по темата на дисертационния труд са с научно-приложна стойност, възприетите с тях виждания на автора заемат място в завършения текст на разработката. Дисертантката показва добро научно израстване, като дообогатява и задълбочава пренесените от публикациите аргументи и изводи по предмета на изследване в представената разработка. Броят на публикуваните съчинения по темата на дисертационния труд изпълнява минималните изисквания по чл. 26 ЗРАСРБ за професионално направление Право.

Представеният дисертационен труд е резултат от работата на съдия Татяна Жилова като докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Гражданскоправни науки“ при Юридически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ с научен ръководител доц. д-р Росен Карадимов.

II. Обща оценка на дисертационния труд.

1. Дисертационният труд е в обем от 242 страници, включително съдържание и библиографска справка, като обхваща цитирана литература от общо

51 източника, от които 44 български и 7 чуждестранни. В структурно отношение съдържа увод, част, наречена „*уводни бележки*“, а всъщност съдържаща исторически преглед на развитието на марката като институт, седем глави и заключение. Предложенията за усъвършенстване на правната уредба са направени систематично в отделните глави, като са обобщени в заключителната част на съчинението. Между отделните глави липсва баланс – например глава пета е с обем само 6 страници, като недостатъчна за обособяване в отделна глава е и проблематиката в глава седма, съдържаща общо 23 страници. В увода дисертантката е очертала предмета на разработката, определила е нейните цели като опит за систематизиране на основанията за отмяна на регистрацията на марката и правните последици, с отчитане особеностите на различните видове марки (с.8). Постигнато е основното предназначение на този раздел от работата.

Изложението следва класическия модел на дисертационен труд при научно изследване на самостоятелен правен институт. В частта, наречена „*Уводни бележки*“ (с.9-13), се съдържа общ исторически преглед на правните режими в развитието на марката от древността до края на 19 век, но без да се поставя акцент специално върху изследвания институт. **Първата глава**, озаглавена „*Понятие за марка*“ (с.14-75) има въвеждащ характер и съдържа хронологично описание на обективното право, като положителна страна на което следва да бъде подчертано последователното изложение на международната и общностна уредба до действащия Регламент (ЕС) 2017/1001 от 14 юни 2017 година относно марката на Европейския съюз (с. 14-24). Следващите раздели са посветени на марката като обект на право на интелектуална собственост (с.30-51), със заслужаващ подкрепа опит на дисертантката да предложи актуална класификация на марките според различни критерии (с. 40-51), както и на анализа на възникването, съдържанието и различните основания за прекратяване на субективното право върху марка (с.51-75). Може да се съжалева, че на общата характеристика, извеждането на особеностите и предназначението на институт, предмет на изследването, не е отделено достатъчно внимание (с. 70-71). **Втора, трета и четвърта глава** са посветени на трите отделни основания за отмяна регистрацията на марка, уредени в чл. 35, ал.1 ЗМГО, като същностната част на разработката се съдържа в глава втора с последователен и задълбочен анализ на практически най-приложимото основание за отмяна на регистрацията на марка – неизползването ѝ (с. 76-139). **Петата глава**, озаглавена „*Отмяна на регистрацията на колективни и сертификатни марки*“ съдържа схематично изложение на някои от особеностите в основанията за отмяна на тяхната регистрация (§ 48 - с.160-162; § 49 – с. 162-163), както и две основания от общностния акт (чл. 57 от Регламент (ЕС) 2017/1001), липсващи в националния закон. **Шестата глава** със заглавие „*Производства по отмяна на регистрацията и последици*“ (с.165-213) съдържа последователно научно изследване на развитието на фазите в производствата по отмяна на регистрацията на национална марка (с.165- 191), марка на ЕС (с. 191-201) и международна марка (с.201- 206), с изследване на различните по характер

и обхват правни последици от отмяната на регистрацията (с. 206-209). Изложението в **глава седма**, озаглавена „*Отграничения на отмяната на регистрацията от сходни институти и производства*“ (с.21-237) съдържа съпоставка на изследвания институт и производства, по реда на които протича, с исканията за доказване реалното използване на марката в производства по опозиция (с. 215-219), по заличаване (с. 219-222), с възражението за реално използване в производството по нарушение на марката (с.222-223), както и с институтите на ограничение на правата на притежателя на марка (с. 223-232) и отказа от регистрация (с. 234-236). Заключението включва обобщение на предложенията на докторантката *de lege ferenda*.

Дисертационният труд е представен във вид и притежава обем, отговарящи на изискванията на катедра „Гражданскоправни науки“ на ЮФ при СУ „Св. Климент Охридски“, а съдържанието му съответства на условията на чл. 64 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

2. Представеният дисертационен труд съдържа общи достойнства, научни и научно-приложни резултати с приносен характер.

2.1. Темата е сполучлив избор и предоставя възможност на нейния автор за задълбочен анализ и осветляване на теоретичните и практически проблеми, които се пораждат в правораздаването при отмяна регистрацията на марка. Тя се отличава с несъмнена актуалност, теоретична и практическа значимост, която дисертантката правилно подчертава.

2.2. Дисертационният труд разкрива достатъчни теоретични познания по темата, задълбочено познаване и критичен анализ на правната уредба и съдебна практика у нас, а също и в исторически, сравнително-правен и общностен контекст. Авторът е използвал добър научен апарат, изложението е построено на разбираем правен език. Разработката съдържа коректна полемика и анализиране на различните становища в теорията и съдебната практика, с умение за извеждане и обосноваване на поддържаните научни тези, с достатъчни аргументи в тяхна подкрепа.

2.3. Изложението представя в логическа последователност цялостно изследване на поставената тема. Стилът на автора е точен, научният анализ в разработката е достатъчен, изложението е стройно и постига убеждаващо въздействие върху читателя. Общото впечатление от прочитане на труда води до извод за наличие на умение у дисертантката за самостоятелно мислене и творчески подход при извеждане и защитаване на поддържаните теоретико-приложни тези, за разбираемост и последователност на разработката.

2.4. Дисертационният труд показва характеристиките на научен продукт с добри качества. Поставените на обсъждане отделни проблеми и предложенията са систематично поднесени. Дисертантката използва с лекота общонаучните диалектически, исторически и критично-аналитичен метод на изследване и с необходимата вещина и чувство за баланс прилага научните методи на тълкуване

на законовите разпоредби, подкрепени със задълбочен анализ на националната и общностна практика.

III. Научни приноси.

Дисертационният труд съдържа и редица конкретни научни достойнства и приносни моменти с научно-приложен характер, по-значимите от които са:

1. Разработката представлява първото цялостно монографично изследване, посветено на обхвата на материалноправните основания за отмяна регистрацията на марка (национална, европейска и международна), както и на различните по характер производства за постановяването ѝ в национален и общностен план. В изследването авторът прави сполучлив опит за осмисляне на някои традиционни разрешения в позитивното право и достига до обосновани самостоятелни тези, някои от които отличаващи се от общоприетите в теорията и съдебната практика. Поставената тема изисква задълбочени материалноправни и процесуални познания, които дисертантката показва в представеното съчинение.

2. Подробно и систематично е изложението, посветено на очертаване на понятието и правната природа на използването на марката (с.76-80), съпоставката между използването на марката и на другите права на интелектуална собственост (с. 77-78), както и обоснованата авторова теза за съчетаното разглеждане на двете различни понятия „реално използване“ на марката и „използване в търговска дейност“, определени като кумулативни условия към използването на марките с цел запазване валидността на тяхната регистрация (с. 82-86).

3. Интересно и сполучливо е изследването, посветено на т.нар. допустимо „вариативно използване на марката“ и критериите за установяването му при различните видове марки (с.96-106). Логически построена, систематична и с научно-практически тези е частта от труда, съдържаща анализ на понятието „основателни причини“ за неизползване на марката и критериите за определянето им (с.134-139).

4. Изчерпателно и обосновано, с приносни моменти е изложението, посветено на разликите между въвеждането в заблуждение като елемент от измамата като основание за нищожност на правните сделки и идентично назованото понятие като елемент от основанието за отмяна регистрацията на марка по чл. 35, ал.1, т.3 ЗМГО (с. 152- 153) и открояването на особеностите на последното.

5. Последователна и с научен принос е разработката в частта на изследването относно настъпване на друг правопрекрятяващ факт в хода на производството по отмяна на регистрацията на марка и възможните усложнения при тези хипотези (с. 167-168), задълбоченият съпоставителен анализ между хипотезите по чл. 76, ал.11 ЗМГО и уредения в разпоредбата срок за становище на искателя, от една страна, и възможността за заявяване подновяване на регистрацията в 6-месечен срок след изтичането ѝ по чл. 65, ал.3 ЗМГО, от друга.

Следва да бъде подкрепен изводът на автора за съобразяване действията на административния орган с принципа за съразмерност по чл. 6, ал.1 АПК, като при изтичане на срока на регистрация на марката в рамките на административното производство по отмяна, да се изчака изтичане на максималния срок за подновяване на регистрацията, преди да бъде предоставен срок за потвърждаване от искателя. С практико-приложен характер е и обосновамата авторова теза за неоснователност, а не недопустимост на искане за отмяна на регистрация на марка поради неизползване, подадено преди изтичане на 5-годишния непрекъснат период за използване (с. 169).

6. Последователна, задълбочена и с научен принос е разработката в частта на подробното разглеждане и анализ на доказателствената тежест и предмета на доказване на трите отделни основания за отмяна на национална марка (чл. 189-191).

7. Положителни черти на труда са обстойното позоваване на национална съдебна практика и представеният от дисертантката задълбочен анализ на практиката на Съда на ЕС по различни проблеми в рамките на изследвания институт и процедурите при отмяна регистрацията на марка.

8. Научен принос се съдържа и в аргументацията на направените от дисертантката предложения *de lege ferenda*, сред които бих откряла предложението за допълване на § 1, т.1 от ДР на ЗМГО с други носители на субективното право върху марка (с.55) и включването на търговската дейност при използването на марката като обичайно означение в чл. 35, ал.1, т.2 ЗМГО (с.140).

IV. Критични бележки и препоръки. По представения дисертационен труд могат да бъдат направени и някои препоръки, които не засягат научните му достойнства, но биха могли да послужат на автора при подготовка на бъдещото му издаване:

1. Препоръчително е историческият преглед, предложен от дисертантката, да съдържа акценти и изводи за изследвания институт, а не да е посветен общо на възникването и развитието на марката.

2. Може да бъде преработена предложената структура на разработката, доколкото между някои от отделните глави липсва баланс, а някои от параграфите съдържат кратко изложение, което не налага тяхното обособяване (напр. § 36, § 52 и § 61).

3. Нуждае се от преосмисляне поддържаното становище за стриктно ограничаване на служебната проверка с аргумент от чл. 76, ал.6 ЗМГО, доколкото разпоредбата съдържа задължение на административния орган да се произнесе по искането, възражението, становищата и доказателствата, представени от страните, но не съдържа друго ограничение освен ограничението за проверка в пределите на поддържаното основание за отмяна на регистрацията (с. 166). Обосновамата теза за несъстезателен характер на административното производство по отмяна на регистрацията (с. 173-174) влиза в противоречие с

разбирането за „особения му характер“ в сравнение с другите административни производства поради участие на насрещни страни в него (с.171). Изразено е до известна степен некоректно разбиране за състезателното начало като принцип, свързан с „устно и непосредствено изслушване на страните“ в общия исков процес (с.174), което би могло да доведе до неправилно становище за липса на състезателност напр. в първата фаза на селективното касационно обжалване по ГПК, която се развива в закрито заседание без „устно изслушване“ (чл. 288 ГПК). Не бих могла да споделя като твърде крайна и тезата, че отрицателните факти не подлежат на доказване (с.190), като тя не кореспондира на процесуалната теория и тълкувателната практика на ВКС (ТР № 6/2013 от 15.07.2014 г. по тълк.д.№ 6/2013 г., ОСГК на ВКС). Нуждае се и от прецизиране изразеното мнение, че искателят разполага с обратно доказване, за да установи неизползването на марката като основание за отмяна, което той осъществява чрез оспорване на представените от притежателя й доказателства (с.190). В доста от хипотезите ще се осъществи само насрещно, а не обратно доказване, което ще е достатъчно.

4. Не бих могла да се присъединя и към изразеното становище, че исковото производство за установяване на нарушение при подадено искане за отмяна на регистрацията на марка, което се разглежда в административната фаза, ще следва да бъде спряно (с. 196). Подобно основание за спиране не се включва във фактическия състав на чл. 229, ал.1, т.4 ГПК, доколкото текстът изисква преюдициалното производство да се намира в съдебна фаза на развитието си, за да се постанови спирането. Не споделям и виждането, че при противоречие между съдебно решение, резултат на приключило исково производство за установено нарушение, и решение на административния съд по отмяна на регистрацията приложима ще бъде отмяната на влязлото в сила решение по чл. 303, ал.1, т.1 ГПК (с. 208), доколкото решението на административния съд не представлява новооткрито обстоятелство или доказателство, какъвто е обхватът на разпоредбата по ГПК. Мислима би била хипотезата на чл. 303, ал.1, т.3 ГПК, но не и тази по т.1.

5. На отделни места в труда е необходима по-подробна обосновка на поддържаните от автора мнения. Твърде лаконично и неразгърнато намирам изложението, посветено на насрещния иск като правно средство за отмяна на регистрацията на марка на ЕС в производството по искове за нарушаване (чл. 58, пар.1 от Регламент (ЕС) 2017/1001; с. 195-198). Институтът е интересен и специфичен, като заслужава да му бъде отделено повече внимание и анализ от дисертантката, особено за да бъдат приведени повече аргументи в полза на спорната авторова теза, според която решението за уважаване на насрещния иск за отмяна на регистрацията ще прояви сила на пресъдено нещо *erga omnes*, докато това за отхвърлянето му – *inter partes* (с.206). Нормата на чл. 177, ал.1 АПК не е достатъчен довод за обосноваване на подобен извод.

V. Заключение.

За защита е представено цялостно и задълбочено научно изследване с монографичен характер по актуалната тема „**Отмяна на регистрацията на марка**“. Дисертационният труд отговаря на изискванията, предвидени в чл. 6, ал.3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на чл. 27, ал.3 от Правилника за прилагането му и чл. 64 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Съчинението съдържа научни и научно-приложни резултати с приносен характер, отразява задълбочените теоретични знания на дисертантката по специалността, разкрива способностите ѝ за самостоятелни научни изследвания и творчески подход към проблематиката, включена в предмета на изследване.

По тези съображения давам своята **положителна оценка** и предлагам на членовете на научното жури да гласуват положително, за да придобие дисертантката **Татяна Борисова Жилова – докторант към катедра „Гражданскоправни науки“ при Юридически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).**

гр. София, 12.09.2020 г.

Член на научното жури :

доц. д-р Таня Градинарова